

Zarandul

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRIȘULUI ALB

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BRAD

ABONAMENTE: 100 lei anual, 6 luni 60 lei
Instituții și bănci 150 lei
Muncitorii minieri și muncitorii agricultori 50 lei

APARE ÎN FIECARE JOI

Redactor responsabil: G. E. CAMBER

Problema Moșilor

Problemele Moșilor au fost agitate de mulți și de nenumărate ori. Unii cu mult dăruire s-au ridicat pentru ajutorarea acestora, iar alții forțați de împrejurări și conduși de sentimente pe cari singuri le cunosc. Dela tribuna Parlamentului s-au auzit glasuri, cari au pledat pentru interesele Moșilor și totuși nu s'a făcut nimic sau prea puțin pentruca acești români năcăjiți să fie asigurați contra vitregiilor vremii.

Am văzut felurite programe, felurite sisteme de lucru și toate aduceau ceva nou, și în general principii sănătoase, dar toate erau incomplete. Fără un program bine stabilit nu se poate începe organizarea unei regiuni atât de sărace. De ce ar sta politicienii și conducătorii noștri prea mult pe gânduri, când programul e atât de ușor de întocmit și când întreaga intelectualitate din munții Apuseni va da sprijin neprecupețit ridării acestui jînut?

Problema Moșilor se poate divide în mai multe părți după ocupația lor. Toate se reduc la două nuanțe specifice, după regiune și anume: Regiunea minieră și Regiunea forestieră. În ce privește regiunea minieră va trebui ca prin toate eforturile să se întindă zona de exploatare, mărindu-se astfel activitatea și obținându-se un maximum de randament. Brațele muncitoare să fie luate numai din regiunea respectivă și exclusiv din munții Apuseni, cum procedează de altcundă soc. »Mica« în jînutul Zarandului. Prin acest fapt ar câștiga în primul rând Statul și în același timp ar soluționa una dintre problemele spinose din regiunea Moșilor.

Regiunea forestieră deasemenea își are tîlcul ei. Se cunosc doar luptele duse de Moși contra proprietarilor străini și în special contra lui Mor Tischler. Cel mai secătuit din Moși sunt tocmai aceștia din regiunea forestieră. Statul ar trebui să intervină ca pădurile să treacă la comune sau, în fiecare an, să se dea câte o parcelă potrivită cu nevoile fiecărei comuni, distribuită în mod normal.

Locurile rămase sterpe prin tăierea pădurilor, precum și locurile virane să se însemineze din nou și imediat. Printr-o rațională parcelare, și în același timp împădurire, s'ar mulțumi o nouă parte din locuitori.

Urmează regiunea cea mai săracă și a cărei problemă e mai greu de rezolvat, neavând nici minerale și nici păduri.

Unica sursă de ajutoare ar fi prestația în natură, adică munca la repararea șoselelor și podurilor din întregul zid al munților Apuseni, care sunt destul de rele. Locuitorii din această regiune vor lucra bucuros în schimbul porumbului, pe care guvernul îl va da; însă această măsură este numai de moment sau în nici un caz nu va dura prea mult și în fața acestui fapt cea mai rațională propunere este a d-lui G. Camber și anume: Colonizarea. Unicul impediment ar fi »Dar dacă Moșul nu vrea să părăsească locurile unde s'a născut?... iar dacă totuși va pleca, cum vom lăsa noi văduvite plaiurile străbune,

ce au format un zid strategic indestructibil?...

Conducătorii noștri, toate acestea le-ar putea face, căutând oameni din regiune și caracter, în vinele cărora curge sângele pentru care să frământă. Să fie toți salariați uman și la timp, și totul va lua altă înfățișare. Deasemenea să se înmulțească rețeaua de căi de comunicații, deoarece calea de fer este aproape inexistentă în munții Apuseni. Dealtcum despre această importantă problemă ne vom ocupa într'un articol special.

În general vorbind credem că acestea sunt problemele cari frământă populația moșască în aceste momente și, când vom avea ocazia, vom desvolta și planul de îmbunătățire a vieții sociale în general, culturile și economice, chestiuni cari preocupă dealtcum întreaga țară și cărora greu li se va pune capăt. Moșii așteaptă cuvântul conducătorilor!...

A. Ilieșiu

O inițiativă laudabilă

...Nu e târziu niciodată a vorbi de lucruri frumoase.

Inițiativa, pe cât de frumoasă, pe atât de laudabilă, de a crea un premiu literar al Bradului, a produs o bună impresie în lumea intelectuală, nu numai din localitate și împrejurimi, dar chiar din Capitală, unde a fost frumos comentată de cotidiene și reviste literare.

Și ca un început pentru adunarea unui fond necesar decernării premiului literar, s'a constituit un restrâns comitet format din d-nii: inginer Gh. Minovici, directorul editurii »Pantheon« din localitate, prof. Candin Ciocan, directorul liceului local, judecător Traian Berbeciu și geolog V. Luca, când s'a organizat și frumosul festival literar.

Pornit dintr-o inițiativă frumoasă, recentul festival, ne a întărit convingerea că Bradul posedă elemente alese.

Organizat, nu cu atât de mare reclamă, festivalul literar a fost foarte bine primit de intelectualii acestui orașel. Dovada a făcut-o marele număr de asistenți care au venit cu deosebită plăcere la festival, unde să mai uite — câteva ore — de grijile zilnice...

Dl. G. Minovici, în cuvinte alese a explicat rostul acestei inițiative, mulțumind călduros tuturor celor care au participat la serbare.

În continuare, am avut de admirat pe simpaticul poet Aron Cotruș, despre a cărui popularitate, e de prisos să mai vorbim, deoarece ni-l înfățișează des cotidienele și revistele literare.

Ce momente fericite și ce atmosferă de vis, am trăit în acele puține clipe, când simpaticul poet ne-a recitat cu atâta vervă, cu atâta talent, poezii din ciclul »Horia«, »In robia lor«, etc...

Poeziile »Douăzeci de ani« și »Un voinic flăcău trecea«, ne-au înduioșat până la lacrimi...

Și mai târziu, sub împletirea de vis și realitate, neintrecuta pianistă cu renume mon-

Continuare în pagina 4-a

O serbare cu tâlc

Fundațiile regale trimt în fiecare an, peste vară, pe câte trei luni, echipe de studenți, în diferite sate ale țării cari, prin elanul lor tineresc — după cum spune d. Berbeniță, insp. echipei regale din Tebea, într'un articol publicat în gasetă »Zarandul«, — »să promoveze c'un dram viața socială actuală a satului;... spre a face o muncă exemplificativă, vrednică de urmat« Din acest punct de vedere inițiativa Fundațiilor regale este frumoasă și vrednică de laudă.

Dar nu asupra acestei chestiuni vrem să ne oprim; ci asupra problemei, destul de importantă după părerea noastră, a selecționării studenților propuși a forma astfel de echipe.

Căci trebuie să mărturisim sincer, nu fiecare poate îndeplini sarcina aceasta, atât de dificilă din cauza mediului în care lucrează și, măcar în parte a atinge ținta pe care o urmărește Fundațiile regale. Se cer calități intelectuale și mai ales sufletești, pe cari nu le poți găsi la fiecare muritor.

Să mă explic:

La Tebea, studenții echipei regale, au organizat, zilele trecute, o frumoasă șesătoare culturală.

După executarea programului a urmat dans. Ing. agronom din echipa regală, îmi scapă din minte numele, i s'a părut că prea miroasă a opincă în sala de dans; și s'a hotărât pur și simplu să-i da afară.

Țăranii țăbeni, inteligenți ca'n totdeauna n'au făcut opoziție și au părăsit sala, pentru a face loc domnișorului să danseze în voie: tango, carioca, etc.

Și cu toate acestea nu d. ing. agronom e de vină. Și noi suntem de aceeași părere. Construcția sufletului său nu-i dă voie să se apropie prea mult de țăran și de ceace are el mai bun și mai frumos. Și iată de ce zic: că dacă s'ar pune mai mult preț pe această problemă — selecționarea studenților din echipele regale — n'am mai asista la spectacole de felul celui dela Tebea, și nici d. inginer n'ar mai părea țăranului ca venit din cer, gata să sboare înapoi cu aripi la gât și la buzunare. Vor veni oameni integri ca cei mai mulți dealtcum, cari vor ști că, atunci când se duc în mijlocul sătenilor, să-i vorbească limba, să-i joace jocurile, să-i cânte cântecele, să-i respecte credința și tot ce are el mai sfânt, să-i culeagă cântările și poveștile.

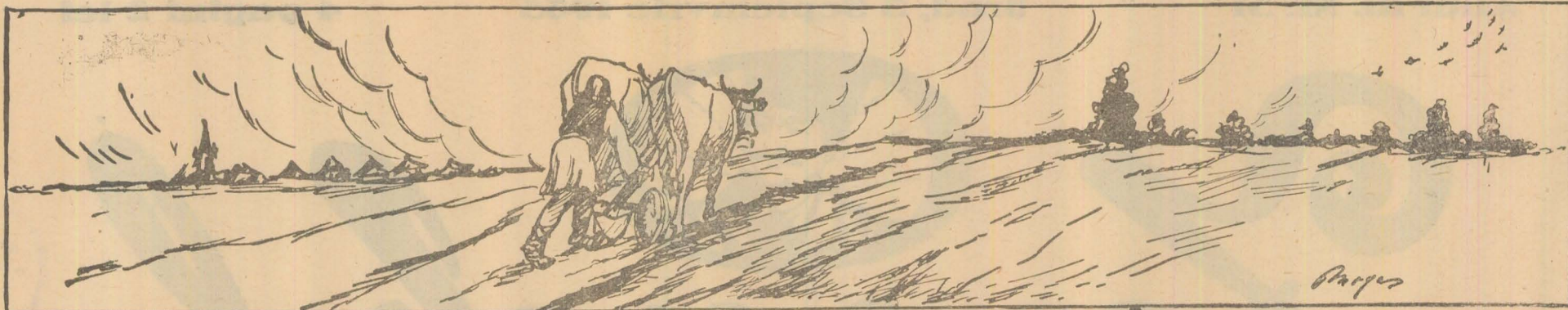
Dealtcum românul are o zicală sănătoasă și pe care i-o amintim și noi — d. ingener: Pomul cu cât este încărcat de mai multe fructe cu atât mai mult își pleacă cren-gile spre pământul care-i trimite hrană.

Fition

— Ministerul de finanțe a prelungit subscrierea la împrumutul de intern tranșa B, până la 30 Sept. a. c.

— Se vorbește tot mai mult de începerea războiului între Italia și Abisinia. Ambele țări fac mari pregătiri pentru acest măcel care, desigur, va avea aceleleași urmări ca și conflictul dintre Austro-Ungaria și Serbia din 1914.

— D. Dr. Mlocu, prefectul jud. Hunedoara este plecat în străinătate, în concediu de odihnă. Postul de prefect îl girează d. Drăgan, directorul prefecturii.



— DE-ALE PLUCĂRIEI —

R o i t u l

(Urmare)

După ce am pus ramele, venim cu roinița și o scuturăm cu putere deasupra coșniței, în partea rămasă goală. Atrase de mirosul de ceară și împinse de pofta lor de lucru, albinele se întind în grabă pe faguri și încep să lucreze. Dacă am umplut coșnița cu rame, nu scuturăm toate albinele de odată, ci câte puține de mai multe ori. Putem trece albinele din roiniță în coșniță și pela urdiniș pentru aceasta așezăm coșnița pe o pânză și o ținem ridicată puțin din partea urdinișului, apoi venim cu roinița și scuturăm albinele de tot aproape de urdiniș. Albinele încep să intre în stup fără multă zăbavă; le putem și zori cu fum sau cu o peană de găscă, dacă vedem că se codesc să intre. Cea mai grăbită să intre în coșniță este regina. Să fim cu băgare de seamă să nu rămână cumva roiul fără matcă, căci se prăpădește. După ce albinele s'au urcat pe rame, ducem stupul la locul lui.

Am amintit deja, că matca este printre cele din urmă albine, cari părăsesc stupul. Dacă o putem observa, când dă să iasă, să punem deasupra ei un pahar, să mutăm stupul mamă în altă parte și să aducem în locul lui o coșniță goală pregătită dinainte, în care băgăm paharul cu matca. Albinele simțindu-se fără conducător se întorc în stup. După câteva timp ridicăm paharul. Mulți stupari mai pricepuți și mai îndemânatici taie din aripile reginei, încât ea să nu poată sbura departe de coșniță. Această e o lucrare foarte gingașă și se face cu ajutorul forfecuțelor. Prindem matca de aripi, sau mai bine de piept și-i retezăm aripile la 3—5 mm. dela rădăcină. Nu-i permis să prindem matca de picioare sau de pânțe. Mai ales de pânțe să n'o prindem niciodată, căci putem strivi ouăle din ea.

La un stupar din jud. Prahova am văzut rame cu faguri acățate cu niște cârlige pe ramurile pomilor din apropierea stupinei. Stuparul acela mi-a spus, că le-a pus acolo, ca să roiască albinele pe ele. Ii vine foarte ușor astfel să bage albinele în coșniță. În loc de faguri se pot folosi și bucățele de postav sau de rogojini unse cu ceară.

Sunt și alte mijloace prin care putem ademeni roiul să nu se ducă departe de stupină, de pildă aruncând asupra lor apă cu ajutorul unei pompe, sau aruncând în calea lor țărână (nisip), sau razele soarelui oglindite de o oglindă. Am văzut pe mulți făcând larmă mare când ies albinele din coșniță. Acest din urmă mijloc nu este bun la nimic.

Cum desfacem roiul uniți

În stupările mari se întâmplă uneori să roiască doi sau trei roi deodată și să se așeze în acelaș loc. Cel mai bun lucru ce-i avem de făcut în cazul acestia este să-i lăsăm uniți. Dacă însă vrem să-i despărțim, atunci golim roinița pe o pânză și punem în jurul albinelor atâtea coșnițe goale câți roi ve-

dem că s'au unit. Băgăm de seamă să între în fiecare coșniță o matcă și albine cam de o potrivă de multe. Dacă din întâmplare au intrat două mătci într-o coșniță scuturăm albinele din ea și îndreptăm mătciile către coșnițele lor.

Ingrijirile de dat roilor.

Albinele se gândesc la ziua de mâine, de aceea ele înainte de-a pleca din stup la roit se îndoapă cu miere, ca să le ajungă câteva zile. Un stupar, Layers, a băgat de seamă, că albinele pot trăi până la 8 zile cu hrana luată din stup. Însă nu de fiecare dată albinele iau hrană pentru 8 zile, ci de obicei numai pentru 4—5 zile. Îndată ce s'au așezat pe faguri albinele ies la cules, dacă vremea e frumoasă, iar dacă nu-i frumoasă trebuie să le hrănim cu miere lungă cu apă, căci altfel se poate întâmpla să moară de foame. Voi scrie altă dată cum se pregătește hrana lor.

(Va urma)

Prof. Martin Ioan

Constituirea federalei „Deva” la Deva

Luni 12 August a. c. s'a constituit la Deva Banca federală „Deva” organizația cooperatistă de gr. II. pentru organizarea, îndrumarea și finanțarea băncilor populare și cooperativele de tot felul din jud. Hunedoara.

Adunarea generală de constituire s'a ținut la sediul Camerei de Agricultură în prezența d-lui Inspector Gh. Costescu, reprezentant Centrali de îndrumare, Organizare și Control din București. Și a fost prezidată de d. Ioan Bocăescu, reprezentantul băncii populare „Zarand” din Brad.

S'au citit și aprobat statutele și actul constitutiv. Apoi s'au subscris — acum la constituire — 53 părți sociale a Lei 5 000 cari fac Lei 265.000 din care s'a vărsat Lei 72.000, plus Lei 3.400 taxa de înscriere.

Capitalul Federalei se va mări cu sumele subscrise până acum de unitățile cooperative din județ la Federalele „Zorile” din Arad și „Infrățirea” din Sibiu, sume cari se ridică la peste Lei 1'500.000 capital subscris și peste Lei 750.000 capital vărsat.

Adunarea generală de constituire a ales în consiliul de administrație pe dnii: Remus Herlea, președintele băncii populare „Vinereana” din com. Vinerea și președintele Camerei de Agricultură a jud. Hunedoara; Vasile B. Taloescu, directorul băncii populare „Parângul” din Petroșani; Ion Bocăescu, președintele băncii populare „Zarand” din Brad și primarul com. Brad; Traian Fericeanu, reprezentant coop. „Gloria” din Simeria, Ion Bornemisa, reprezentantul băncii populare „Isvoara” din Almaș-Săliște; prof. Sam Ciomaș, reprezentant coop. „Digitalis” din Orăștie și Simion Romoșanu, reprezentantul obștei „Supcea” din Vinerea.

În comisia de cenzori a fost aleși dnii: I. C. Mârșu, inv. reprezentantul băncii pop. „Vittorul Băiței” din Băița; Ion Morțun, inv. reprezentantul băncii pop. „Victoria” din Simeria și Pr. Adam Lăzărescu, reprezentantul băncii pop. „Mureșana”, din Zam. Cen-

zori supleanți au fost aleși dnii: Lungu — Simeria, O. Tavian Herbai — Băița și Petru Nita — Hîrșăgani.

După ședința adunării generale de constituire care a decurs în perfectă ordine și înțelegere cooperatistă, consiliul de administrație a ținut prima ședință în care s'a ales cu unanimitate; Președinte, Remus Herlea; vice-președinte, Vasile B. Taloescu; iar în comitetul de direcție: Remus Herlea, Vasile B. Taloescu și Traian Fericeanu.

Sediul „Federației Deva” este deocamdată în localul Camerei de Agricultură pus la dispoziție gratuit de d. R. Herlea, președinte al acestei Camere. Membrii consiliului de ad-jie și a ai comitetului de direcție au notat a lucra în mod gratuit, neavând nimic pretenție pentru deplasarea lor la Deva.

În postul de casier-contabil al Federației a fost numit în mod provizoriu d. I. Lugojeanu, casierul Camerei de Agricultură.

Noua Federală peste câteva zile va începe să lucreze și, pe lângă operațiuni de finanțare a unităților cooperative, va face și operațiuni de comision și mandat, ca: aprovizionarea armatei cu grâu, aprovizionarea populației, prin cooperative, cu cele necesare, valorificarea produselor județului, etc.

Se vor lua măsuri ca toate unitățile cooperative din județ, precum și compozesoratele, cari n'au fost prezente la constituirea Federalei, să fie toate înscrise ca membre, așa cum le obligă legea de organizare a cooperativei votată în Martie a. c.

Școala superioară de comerț „Ioan I. C. Brătianu” din Hațeg.

„La Șc. Sup. de com. Ioan I. C. Brătianu” din HAȚEG înscrierile au început dela 20 August c. Taxa de frecvență este de 1500 Lei anual, ce se poate achita în trei rate. Școala are și internat. Solv. este de 700 lei lunar. Elevii merituosi pot obține burse: între 12—15 Sept. au loc eaamenile de bursă.

În frumoasă stațiune climatică — Hațeg — așezată la poalele munților Retezat, funcționează Șc. Sup. de Com. „Ioan I. C. Brătianu” cu ciclul complet de 4 clase și limba italiană, în obiectele de studiu.

Școala are internat propriu, cu o grădină de aproape un Ha. plantată cu pomi fructiferi și fână, în care elevii pot petrece orele libere. Solva anuală la internat este de 7000 Lei, ce se achită în 10 rate lunare.

Elevii cari intră prima oară în internat, plătesc o taxă de 200 Lei pentru veselă și instalați. Elevul intrat în internat, nu-l poate părăsi anul întreg, fără aprobarea comitetului sau recomandăția medicului școlar.

Elevii interni vor aduce: dos de saltea, lingerie de pat și corp, pătură și cuvertură. Odată cu intrarea în internat, fiecare elev va aduce 2 Kg. de săpun; după vacanța Crăciunului alte 2 Kg.

Internatul este închis în vacanța Crăciunului și a Paștelor, pentru a se face curățenie generală.

Înscrierile la școală și internat s'a început la 20 August, până la 15 Sept. c.

Taxa de frecvență pentru școală este de 1500 lei anual, ce se achită în trei rate trimestriale. Prima rată la înscriere.

Înscrierile se pot face și prin corespondență, anexând la cerere următoarele acte: act de naștere, act de botez, act de revaccinare, certificat de naționalitate și certificat de studii de pe ultima clasă.

Direcțiunea.

Cronica socială.

Tara 'n pradă

Când vremurile erau tuburi — și țara noastră a trăit multe asemenea vremi — bătrânii se întrebau cu mirare: »Este oare țara 'n pradă?«. De cele mai multe ori erau însă greutăți trecătoare, belșugul revenind după un timp. Dreptatea nu se confundă cu egalitatea și nici cinstea cu hoția. În țară nu era egalitate, rau boieri cari furau pâinea țaranului, însă dreptate și cinste în administrația țării a fost întotdeauna.

Trăim vremuri grele și ne întrebăm și noi, dacă este sau nu țara în pradă. De astădată însă, nu mai încapă îndoială. Pretutindeni, încontro ne rotim ochii, în tot înfinsul țării, numai jaf, hoții, escrocherii și crime. Cetățeanul necăjit, sărăcit de criză, se întreabă cu mirare a cui e vina și nu de puține ori, găsește că singurul vinovat este însăși autoritatea. Adică cum, tocmai aceia care impun obligațiuni de respectat, obligațiuni individuale, care facilitează însă și traiul colectiv, să fie semănătorii de nedreptate și discordie. Logic judecând lucrul, este anormal. totuși în vremurile noastre, așa se întâmplă. Citiți gazeta oricărui partid politic și nu ne îndoim că va vor impresiona dureros și va vor scărbi invecțiile și acuzațiile de care se servesc politicienii, împotriva adversarilor lor. Și totuși aceștia sunt conducătorii țării, acei cari stau în fruntea mulțimilor de oameni cinstiți și necăjiți. Nu sunt decât câteva săptămâni de când s'a descoperit o nouă escrocherie, pe lângă multele cunoscute, sau ascunse nouă. Natural, printre implicați, o autoritate care luptă împotriva necinstei și dezordinei și unul dintre cei mai respectați membri ai Senatului, specialist în materie de legislație. Stă cetățeanul și se miră, cum se face că tocmai acei, care-i trimit receptorul de-i vinde ultima boarfă, tocmai acei, care-l închid pentru că a furat o bucată de pâine, sunt implicați în toate afacerile scandaloase. În țară jaf, mizerie, șomaj și veșnicul fisc, care distruge bruma de avere rămasă la vatră oricui. E țara 'n pradă.

S. Mendea

Cronica externă.

Eșuarea conf. tripartite

Ne-am manifestat dela început încă, neîncrederea pe care o păstrăm asupra conferinței tripartite dela Paris. Am încetat de mult să mai credem că acolo unde sunt probleme de ordin economic care se cer rezolvate, discuția poate fi de folos pentru a tempera un zel agresor. La Paris s'au întrunit reprezentanții unor puteri, cari până mai eri, la Stresa și Geneva, au luat atitudini comune în chestiuni de securitate europeană. Mussolini era atunci omul care nu țina decât să menție pacea. Era dispus chiar să pactizeze cu Rusia Sovietică numai să contribuie la opera comună de încercuire a Germaniei. În ce ne privește ne-am menținut toată rezerva. Nu avem încredere în discursurile pacifice ale dlui Mussolini după cum ne credem în sinceritatea pozelor sale marțiale. Mussolini simte cum îi fuge pământul de sub picioare, simte influența sa în declin și încearcă eterna diversiune. Nu vrem să spunem că manevra imperialistă a Italiei nu este justificată de necesitățile ei economice. Nu se poate nega însă că e dublată de o importantă strategie politică. Mussolini se îndreaptă împotriva Abisiniei astăzi, manevrând în Albania și Grecia. Azi Mussolini nu se mai proclamă pacifist. El spune că Italia are nevoie de expansiune și nimeni nu o va putea opri din cale. Baronul Aloisi, reprezentantul italian la conferințele internaționale și-a menținut intransigența, neadmițând nici un fel de compromis. Nu suntem deloc surprinși de această atitudine, ci ni se pare foarte normală. Un compromis astăzi, o renunțare la război, ar echivala cu o eșuare a acțiunii mussolinienne. Nu știm dacă mai târziu Ducele nu va regreta atitudinea. Anglia nu va accepta niciodată expansiunea italiană și îi va pune piedici directe sau indirecte. Armata italiană va avea de luptat cu o armată puternică, susținută de puteri străine, într'un climat nesănătos. Rezultatele au început dealfel să fie simțite. Mii de soldați italieni cer să fie reînțorși în patrie, iar alte mii se îmbolnăvesc de malarie. Războiul poate izbucni din zi în zi și consecințele lui nu le va suporta numai Mussolini, ci întreaga lume. Iată ce ne interesează.

P.

Cronica medicală

Bolile de urechi

Știu aproape și profanii că urechea are un canal împărțit în două porțiuni. Prima parte care vine din afară până la timpan și a doua parte, dela timpan înăuntru, comunicând cu fundul gâtului, prin tompa lui Eustache. Aceasta din urmă poartă numele de ureche mijlocie, sau casa timpanului. Când din cauza infecțiunilor microbiene, se aprinde canalul extern, avem o otită medie.

Otita externă este determinată de diverse cauze: uneori simple inflamații ale unor glande a pielii, care câptușește canalul. Ele provoacă mâncărimi, dureri, aprinzând canalul ce va face puroiu. Când otita este provocată de un furuncul, boala e ceva mai gravă. Durerile sunt mari, determinate de o aprindere a întregului sistem celular, de sub piele. Otita aceasta flegmonoasă se caracterizează prin astuparea urechii, zvăcirii și scurgere de puroiu. Când otita e însoțită de abcese s'a format sigur, o carie osoasă (periostită și osteită). Complicațiunile aduc meningite, prin intermediul timpanului. Ele sunt fatale de cele mai ori. Eczeemele pot și ele provoca otite externe. Inflamația casei timpanului cu microbii veniți din gât, prin trompa lui Eustache, e primejdioasă decât cealaltă, exterioară. Simptomele sunt: dureri grozave, văjături, surditate, dureri mari la cap. Se poate confunda cu o meningită, pe care o poate chiar provoca. După vindecare bolnavul rămâne cu o surditate incurabilă, din cauză că osișoarele din urechea mijlocie au suferit o anchiloză completă.

La otita medie se pun lipitori la mastoidă, se fac gargare antiseptice, spălături cu soluții de acid carbonic ($\frac{1}{100}$), cald; picături calmante, aalsam tranchil 8 gr., metylal 2 gr., sau glicerol 20 gr. acid fenic 1 gr. În cazuri de cefalagii sau surditate, determinată de puroiu în casa timpanului, se va face o paracenteză, tăind-se cu bisturiul prin mijlocul lui. Otoreea este scurgerea cronică din ureche, datorită de multe ori, unei tuberculoze osoase, sau unei complicațiuni a mastoidei.

dr. C. Theodora

CINEMA „ORIENT“ BRAD

La 1 Sept. a. c.

incepe rulara

cu senzaționalul program

în rolurile principale cu:

REGELE JUNGLEI

(Der Löwen Mensch)

Buster Grabbe
și

Frances Dee

Știri de tot felul

— **Hrană pascală.** Un trib de evrei din Siria au introdus o inovație în ritualul lor. Ei au hotărât ca în semn de pocăință să se hrănească tot anul cu mâncăruri de paste. Este mai interesant faptul că toate aceste mâncăruri vor fi gătită numai la căldura soarelui. Numai dacă „pocăiții” nu vor muri de inanție.

— **Lipsa de oxigen pe Marte.** Ultimele constatări făcute de astronomi arată că planeta Marte, pe lângă lipsa de apă, lucru arătat de astronomul italian Giovanni Schiaparelli, în 1887, mai duce și o acută lipsă de oxigen. Planeta noastră este și ea amenințată cu diminuarea oxigenului. Procesul de oxidare consumă cantități enorme de oxigen. Se spune că peste câteva sute de milioane de ani, oxigenul va fi atât de împușinat pe planeta noastră încât viața animală și vegetală nu va putea persista.

— **Căldura stelelor.** Fizicianul astronom N. W. Morgan, cu ajutorul unui puternic reflector, a reușit să măsoare temperatura stelelor. Rezultatul obținut este următorul: Cea mai rece stea are temperatură de minus 30.000 grade Celsius.

Calculule lui Morgan fac obiectul unor largi discuții, printre susținătorii teritoriilor lui Planck, un învățat german, care pentru prima oară a măsurat căldura stelelor, acum câteva decenii.

— **Emanciparea femeii** Orașul Tsing-Twu din Japonia, a avut de ales săptămâna precedentă pe noul său consiliul comunal. Printre liste era una, în care nu figurau decât femei. Aceasta pentru că să fie un răspuns la îngrunchierea milenară a femeii. Lista a ieșit prima, cu o majoritate atât de zdrobitoare, încât orașul Tsing-Twu va fi condus exclusiv din femei.

— **De când existe orașe.** S'a crezut că viața orașelor este de dată relativ recentă în istoria omenirii. Însă descoperirile făcute de curând în Persia, spulberă această credință. Săpăturile făcute de o expediție arheologică au dat la iveală urmele unui oraș de acum 8000 de ani.

Din „Valea Hațegului“

— **Bătae.** În comuna Bucova a avut loc o ceartă vehementă în societatea romilor, care a degenerat în bătae adevărat figănească. Au fost rănit mortal două persoane, iar restul de loviți este în afară de orice pericol. Menționăm faptul că organele polițienești nu s'ar compromite, dacă ar lua măsurile cerute de gravitatea faptelor, uzitându-se de stilet și Crowninge în toate bătăile din regiune.

— **Numiri.** La percepția Sarmiseghetuza au fost numiți agenți, domnii Migea Enea și V. Paracșiv, iar d-nul Marcu Lăzăroiu a fost detașat la percepția Hațeg. Noii

numiți vor fi un sprijin nepecușit al tânărului receptor Zăvoianu, care este dominat de simțul umanității și se bucură de o simpatie unanimă. Natural, minus gravizii hrubelor revizioniste!...

— **Medicale.** Se spune că Prefectura jud. ar fi dispus ca orice subvenție acordată circumscripțiilor medicale în trecutele bugete comunale să fie actualmente suprimată. Vestea a produs o adâncă nemulțumire în rândurile celor interesați. Și d-nul Ministru Costinescu vrea să mărească numărul medicilor rurali? Să nu ne mire faptul, că primul medic de circ. din comuna Demsuș și-a luat bagajele și a fugit. Fără comentariu.

— **Diverse.** — »Zarandul« s'a ocupat în câteva numere de problemele com. Băuțarului inferior, unde cearta dintre preot și învățător a luat proporții, prezentate cetitorilor noștri sub diferite forme inexacte și părtinitoare. Vrem ca în timpul cel mai scurt să terminăm cu aceste intrigi mărunte, caracteristice provinciei și ca atare în numărul viitor vom explica tuturor drepturile precum și pretențiile drepturi ale ambilor conducători ai comunei, elucidând astfel o problemă prin prisma — clar — viziunii și răspunderii ce ne incumbă ca adevărați și legali publiciști ai acestui organ.

— **Studentești.** Un mare grup de studenți ai Facultății de Litere din Cluj și-au anunțat sosirea la Sarmiseghetuza, unde sub directă conducere a d-lor prof. universitar C. Daicoviciu și a directorului muzeului jud. Oct. Floca, vor începe săpăturile întrerupte în toamna trecută. Așteptăm pe meleagurile noastre adevărați studenți și pioneri ai culturii românești și în acest sens ne vom spune cuvântul și în viitor.

Un om vrednic

Zilele trecute, prin decedarea preș. Baloșu, comitetul bibliotecii muncitorilor Ing. Ion Gigurii a procedat la complectarea și alegerea noului președinte. A fost ales cu unanimitate d. Petre Criștiu, un vechiu membru al comitetului.

Ne bucurăm și noi și felicităm comitetul pentru alegerea făcută.

Dl. Criștiu deși fără școli mai înalte este un îndrăgostit al cărții.

Citește mult și știe să prețuiască slova bună și frumoasă. Acasă la d-sa sunt colecționate — și frumos așezate într'un raft, reviste, ziare, cărți, etc. încă din fragedă tinereță. Dar ceea ce admirăm la acest muncitor al soc. »Mica« este munca pe care o depune zi de zi, desinteresat, — printre tovarășii săi de lucru, îndemnându-i să citească, să-și îmbogățească sufletul și mintea cu lucruri frumoase și folositoare.

Și într'adevăr sunt mulți cari îl ascultă și astfel apucă pe calea cea bună folositoare lor și societății în care trăiește. Un om care prețuiește cartea, va ști s'o facă să pătrundă cât mai mult și în masa muncitorilor. Iată de ce zic că alegerea ca preș. a d. Criștiu a fost fericită.

Adevăratul
VICHİ ROMÂNESC

MATILD

Domnitorul tuturor Borvizelor

A SOSIT!

A SOSIT!



Apă minerală din
VÂLCELE



ELÖPATAKI
ISVORUL ELISABETA

Depozitar SIGISMUND KUGEL BRAD

Poșta redacției

— D-lui Ilieșiu. — Da, am fost plecat. Așa se explică întârzierea.

— D-lui Șt. M. Băița. Acelaș răspuns ca d. Ilieșiu.

— *Primirea elevilor surdo-muți în institutul din Timișoara.* În institutul de surdo-muți din Timișoara se primesc elevi surdo-muți, în etate de 7—9 ani. Părinții cari au copii surdo-muți sunt rugați să înainteze cererile pentru primire până la 1 Septembrie a. c. Direcțiunii acestui așezământ str. Doja No. 16 Timișoara, împreună cu următoarele acte: Certificat de naștere, certificat de cetățenie română, certificat medical și în caz că nu dispun de avere, certificat de paupertate vizat de percepți; cei ce sunt lipsiți de mijloace materiale, pe baza certificatului de paupertate, vor fi primiți ca bursieri. *Direcțiunea.*

— *Guvernul fiind în imposibilitate de a face față plăților externe, a trimis în Franța și Germania pe subsecretarii de stat: dnii V. Bădulescu și Gh. Leon, pentru a încheia noi convenții comerciale și de plăți cu aceste state. Dar creditorii străinii pun condiții atât de grele, ca urmare politicii economice a fostului ministru de industrie și comerț d. Manolescu Strunga, încât dacă s'ar încheia aceste convenții ar fi o mare pacoste pe ȧara noastră.*

Se vorbește chiar că eșecurile acestor ratative au pus în panică guvernul.

CINEMA „ORIENT“ BRAD

în ziua de 8 Septembrie

Wonder Bar

Liceul de băeți ortodox român „Avram Iancu” din Brad.

A V I Z !

Inscrierile pentru anul școlar 1935-36 la liceul ort. rom. „Avram Iancu” din Brad se fac la timpul și cu formele prevăzute în regulamentul de funcționare al Școalelor secundare după cum urmează:

Inscrierea elevilor se face numai prin reprezentanții lor legali, părinți sau corespondenți care vor adresa și prezenta direcțiunii liceului cererea de înscriere timbrată cu timbrul legal și însoțită de actele prevăzute de art. 31 la datele următoare:

1. Între 25—31 August cererile de înscriere la examenul de admitere pentru cl. I. și V; cererile de înscriere în clasele II, III, IV, VI, VII, VIII, ale celor promovați în Iunie și cererile de înscriere ale repetenților tuturor claselor.

2. Între 6—8 Septembrie cererile de înscriere ale elevilor promovați și repetenți în urma examenului de corigențe ținute între 1—5 Sept.

3. Între 11—12 Septembrie cererile de înscriere ale elevilor ce au depus examene ca pregătiți în particular între 1—10 Septembrie.

4. Locurile rezervate repetenților cl. I. din anul școlar 1934—35 care nu se vor înscrie până în 31 August vor fi declarate disponibile.

Prenotările pentru cl. I. se fac între 25—31 August.

Dacă numărul cererilor de înscriere nu depășește numărul locurilor disponibile între 8—10 Septembrie vor fi înscriși în cl. I. toți elevii care îndeplinesc condițiile de vârstă și care prezintă actele cerute pentru aceasta.

Dacă numărul cererilor de înscriere depășește numărul locurilor disponibile în cl. I. se va ține examen de admitere între 1-4 Sept.

Examenul de admitere constă din 2 probe scrise una la limba română și a doua la matematică și dintr'o probă orală.

5. Cererea de înscriere trebuie neapărat însoțită de următoarele acte:

1. Extractul de naștere dela of. st. civile
2. Actul de botez dela oficiul parohial.
3. Actul de revaccinare.
4. Certificatul de studii a elevului.

5. Dovada de plata taxei integrale sau prima rată, ori cererea de scutire însoțită fie de actul de paupertate eliberat de primăria comunei și vizat de percepția sau administrația financiară, fie de certificatul constituind un drept legal de scutire.

Elevii școlii care își au depus dela prima înscriere actele nu vor anexa la cererea de înscriere decât dovada de plata taxei.

Formulare de cereri se află la direcțiune.

Pentru a fi primit un elev în internat susținătorul său va înainta Direcțiunii o cerere timbrată prin care se obligă la plata taxei de întreținere Lei 7500 anual la termenele fixate. Elevul va aduce cu sine obiectele prevăzute în avizul No.

7. Ordinea examenelor de corigență care se țin între 1—5 Sept. a examenelor particulare care se țin între 1—10 Sept. și a examenelor de admitere în cl. V. s'a afișat pe tabloul de avize a liceului.

8. Concurs pentru burse se va ține între 11—12 Septembrie, dacă Min. Instrucțiunii va acorda burse elevilor pentru anul școlar 1935—36. Cererile pentru concurs se vor prezenta odată cu cererile de înscriere.

Condițiunile de admitere la concurs se vor comunica după ce vor fi publicate de On. Min. a Instrucțiunii.

9. Deschiderea cursurilor se face în dimineața de 16 Septembrie prin sfințirea apei în prezența corpului profesoral, a elevilor a părinților și a gazdelor.

Brad, la 23 August 1935.

C. CIOCAN, director.

Vă rugăm să achitați abonamentul

Din Zarand

Domnișoara Voichița Radu, licențiată, fica cunoscutului prof. zărândeian d. dr. Radu, s'a căsătorit în ziua de 1 Sept. c. cu dl. ing. V. Damian, dela Soc. »Mica«. Le urăm toate fericirile.

Din Ormindea

— Duminică în 18 l. c. comuna Ormindea a avut fericirea de a avea în mijlocul său pe talentatul profesor de muzică d. Ignaton, din Deva, cu vestitul său cor, care a cântat în frumoasa biserică la sf. liturghie, iar după masă a dat la școala primară un foarte frumos concert.

Publicul ormindeian a rămas plăcut impresionat. D-l. prof. I. Ignaton e fiu al comunei. I. L.

Din Zlatna

În 18 l. c. „Șoimii Carpaților” din Zlatna, în frunte cu harnicul lor comandant dl. I. Popa, au mers la Almașul-mare, unde au organizat o frumoasă serbare poporului din comună.

Gestul frumos a d-lui Popa și a d-lui Nicolae Lazăr, precum și a șoimilor meriți toată lauda. I. Lazăr

O inițiativă laudabilă

(Continuare din pag. I-a)

dial, d-na Elisabeta Cotruș, a interpretat cu măiestrie frumoase bucăți din galeriile marilor cântareți.

E de prisos să mai insistăm asupra bucăților interpretate de domnișoara și să mai descriem momentele solemne trăite în acele — poate — unice clipe...

Mulțumirea ce se citea pe fețele tuturor, a dat dovadă că Bradul e dornic de asemenea festivaluri.

Frumos a fost tot restul programului executat de orchestra batalionului 11 V. de M. cu „Buchet de melodii românești” executat cu măiestrie la ferăstrău de d. căpt. Mușetescu șeful muzicii militare din localitate și cele două cântece, cântate de tânărul Mușetescu.

* * *

Va fi o mare cinste pentru Brad, decernarea premiului literar, mai ales că astăzi sunt atât de rari asemenea premii... Scriitorul român e atât de rău tratat, cu toate că-și înmormântează întreaga viață la aceeași masă, același lumină palidă și de multe ori, neavând nici bani pentru tutun...

Așa că decernarea acestui premiu, va încuraja cât de puțin pe scriitorii acestui ȧinu și pe lângă *acel fericit*, se vor bucura mulți...

Ar fi frumos ca dintre concurenți, norocul să vină unuia născut pe aceste locuri, sau cel puțin care trăiește aici și ascultă vrăjit, cântecul isvoarelor și strigătul buciurilor...

Să sperăm că frumoasa inițiativă va fi încurajată de mulți, și festivaluri de acest gen se vor organiza și'n viitor, după cum chiar au asigurat concursul — pentru la iarnă — mai mulți scriitori de valoare din capitală.

G. M. Delabăsești

O călătorie interesantă

Scriitorul francez, Jean Paillard a efectuat cu un automobil Peugeot, o călătorie foarte lungă și periculoasă, fără nici un accident.

El a parcurs o distanță de 11.000 km. în Africa Centrală, parcurgând pusturi și păduri virgine. Adeseori a trebuit să-și croiască singur drumul. Interesant de relevat că îndrăznețul călător a vizitat în raidul său, triburi de antropofagi, care l-au primit foarte bine. Cu toate că a trebuit să străbată cu automobilul său terenurile cele mai variate, totuși mașina nu a suferit nici un accident.

Pentru anul școlar 1935-36

Dnii învățători să consulte înainte de a introduce cărți noi în școala dumnealor, și manualul de geografie de

E. Fugătă și G. Camber